

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglaševalci se dogovorijo, davke posebej. Pošt. čk. rač. 11.153. Telefon 3113

Šola in Vidov dan

Vidov dan!

Koliko krvi, trpljenja, junaškega samozatajevanja, pa tudi podviga, lepote, radosti in končno neigrane domovinske ljubezni in državljanske zavesti je v teh dveh besedah! Še več: ti dve besedi sta kakor živ mejnik, ki ga srečavamo v tolikih poglavjih naše narodne zgodovine. Globok vzgojni in etični pomen, ki ga ima Vidov dan za nas, ki smo sodoživeli njegovo poslednje poveljanje v dneh našega nacionalnega osvobodjenja, je po pravici zajet tudi v dejstvu, da s tem dnevom kronamo naše plodno desetmesečno delo za narod in domovino, in da s čustvi, s katerimi proslavljamo iz leta v leto ta naš najsvetlejši praznik, da s temi čustvi zapuščamo učilnice in deco in odhajamo na zasluženi partedenski počitek. Da, počitek, ki pa je več ko potreben in ki je po pravici prav za prav le neke vrste bolezenski dopust.

Ne samo učiteljstvo, tudi mladina vé ceniti pomen tega dne, s katerim se poslovijo od svojih dragih tovarišic — šolskih klopi. Tudi ona je potrebna počitka, sonca in zraka, da more z novim šolskim letom vedra, spočita in pokrepčana na novo delo.

Vidov dan!

Praznik nas vseh, edini dan v letu, ko pozabljamo na vse strasti, zablode in razcepljenosti, edini dan v letu, ki združi vse dobromisleče Jugoslovane v en tabor, edini dan v letu, ko v naših srcih ni zlobe, ne zavisti. In misli nas vseh romajo na ta dan na grobove vseh onih, ki so s krvjo in svojimi kostmi gradili temelje našega svobodnega doma.

In kdo je po svojem vzvišenem in vzgojnem poslanstvu poklican bolj ko naša šola, da drami na ta dan vse narodu in domovini posvečene sile ter jih dviga, plemeniti in gradi v zdrava pokolenja bodočih rodov?

Da, šola. Ta tih, skromni in svetli dom, ta hram kulture po naših najzadnjih vaseh, ki je s tisočeriimi nevidnimi nitmi povezan z usodo našega naroda. Šola je bila in bo ostala od vseh naših vzgojevalnih, kulturnih in socialnih institucij oni faktor, ki gradi temelje zdravi državljski zavesti našega malega človeka. — Šola z vsemi svojimi konstruktivnimi učitelji, ki so odbrani za to vzvišeno in delikatno nalogo.

Ali pa se zaveda naš narod, kolikega pomena je progresivno delo šole za njegov bodoči gospodarski, politični in socialni obraz? Ali se zavedajo tega vsi oni, ki danes oblikujejo usodo učiteljstva? Ali se zavedajo tega tudi vsi oni, ki se danes mogoče še več ali manj nezavedno igrajo s šolo in podcenjujejo delo vaških učiteljev, teh tihih in skromnih Kačurjev, ki so postali že vprav po čičigojsko neobčutljivi za udarce krute usode, ki je napram njim, graditeljem naše bodočnosti, češče tako nemilo razpoložena?

Ne, vsi niso neobčutljivi! Še so v naših vrstah fino čuteči, ki se vesele uspeha, ki permanentno prihaja iz naših vrst. Ali niso polovice letošnjih nagrad iz kraljevega fonda bili deležni učitelji, Delavci iz naroda, ki so s svojim kulturno-prosvetnim in gospodarskim delom le znova dokazali, da delajo samo za narod. Nesebično, a s plemenitimi uspehi, kakor to zna samo učitelj! Ali niso vsi ti številni odbranci ponosa našega stanu? In njih delo za narod je vredno prav toliko, kakor delo vseh onih pokretašev, ki so ustvarjali sončno plat našega Vidovega dne!

Še so v naših vrstah ljudje, ki so ponosni in ki se ne dajo premamiti trenutnim obljubam in ki odklanjajo vse, kar se ne sklada z interesi našega celokupnega stanu. Doprinašajo tihe žrtve in imajo največje zasluge za sončno proslavitev našega Vidovega dne.

Vidov dan, ti praznik mrtvih!

Misli nas vseh bodo na ta dan poromale na Kosovo polje, k vsem onim, ki so prelili kri za povečano rast božurja. In kdo od nas se ne bo na ta dan, ko bo mladina zapela zahvalno pesem in našo državno himno, kdo od nas se ne bo takrat spomnil tudi onih iz naših vrst, ki so se morali prezgodaj posloviti od nas in svoje drage, ljubeče mladine? Kdo se ne bo spomnil na pretočene solze, ki so nam zalivale oči, ko smo slišali in čitali, da je naš tovariš — prezgodaj pokopal svojo drago ženo, da so otroci prezgodaj izgubili svojo mamicó-učiteljico? Kdo se ne bo spomnil na žalostnega očeta in mater, ki objokujeta prezgodaj smrt svoje drage hčerke-učiteljice?

Ali niso vsi ti številni tovariši in tovarišice iz naših vrst, ki so s svojim bornim imetjem romali s hriba na hrib, iz vasi v vas, pa končno utrjeni omahnili in se morali še polni volje do mladega življenja in z edino besedico »ne«, v kateri je bila vsa sila odpora, ali niso vsi ti doprinesli več kakor so bili dolžni za naš Vidov dan? Ali nista njih delo in njih žrtve za našo stanovsko stvar vredne vsaj toliko, kakor žrtve onih padlih

VII. banovinska skupščina

Jugoslovenskega učiteljskega združenja — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

bo v dneh 12. in 13. julija 1937 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Dnevni red:

- Dne 12. julija:
1. Ob pol 10. uri: Verifikacija delegatov pred vhom v zborovalno dvorano.
 2. Ob 10. uri: Otvoritev skupščine in nagovor predsednika.
 3. Razgovor o tehničnem delu skupščine.
 4. Volitev odsekov.
 5. Tajniško poročilo.
 6. Račun za poslovno leto 1936./37.
 7. Ob 14. uri: Seje odsekov na učiteljski šoli v Ljubljani.
 8. Ob 20. uri: Nadaljevanje skupščine: poročila odsekov.

Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani.

Franja Završanova, s. r.,
poslavedeča podpredsednica.

Metod Kumelj, s. r.,
tajnik.

I. seja upravnega in nadzornega odbora JUU sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

dne 12. julija 1937 ob 7. uri zjutraj v poslovnih prostorih sekcije, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Dnevni red:

1. Čitanje in overovljenje zapisnika VI. seje.
2. Razgovor o dnevnem redu skupščine.
3. Tekoče zadeve in slučajnosti.

Franja Završanova, s. r.,
poslavedeča podpredsednica.

Metod Kumelj, s. r.,
tajnik.

Šolski nadzorniki

Misli ob otvoritvi odseka za šolske nadzornike na Višji pedagoški šoli

V današnjem kulturno in socialno razravanem času se na vseh poljih človekovega udejstvovanja pojavljajo glasovi, bele vrane v masi, ki zahtevajo najrazličnejše reforme zastarelih in okostenelih programov, načrtov, metod itd. Zahteva nove dobe, ki se nam bliža, mogoče kulturno in socialno boljše razmere, poduhovljenje vsega življenja v sedanjem materialističnem sistemu, etično višji človek — vse to so smotri pedagogov in psihologov, ki hočejo ravno pot iz sedanjega kaosa. Na vseh poljih prosvete se sistematično gradi vse za procvit naroda, za široke plasti nižjih slojev, ki so potrebne izobrazbe, kulturnega razmaha in človeka vrednega življenja.

Vprašanje mladine in njene vzgoje je vsak čas na dnevnem redu. Poklicani in nepoklicani se bavijo s tem problemom, na vseh koncih in krajih, javno in med štirimi stenami — povsod se debatira, kako izboljšati naše šolstvo, kako ga dvigniti na višji nivo, kako vzgojiti naš učiteljski kader, ki bo tudi znal prijeti za plug in orati ledino na vasi, med narodom, v občestvu. Kritizirajo se stare reforme, zahteva se reformiranje tega in onega. Dobro in koristno za ustroj našega šolstva je dejstvo, da je ravno velika aktivnost tista gonilna sila, ki ustvarja, gradi, pre-

junakov, ki so žrtvovali svoje dragoceno življenje za naš praznik Vidovega dne? — Tudi njim naša najtoplejša misel tega dne in šopek krvavordečega božurja na grob.

Vidov dan, ti praznik naš!

Morda bolj ko kdor koli občutimo prav mi, kolika je potreba, da so naše vrste složne, povezane in umerjene za napredek. Vedno naj nam bodo pred očmi slike z Vidovanske proslave; s tiste, v kateri je prikazana vsa svetla in temna usoda našega naroda! Vedno mislimo na one, ki so nam s svojim trpljenjem izpričali, da je bila njih vera v naš narod in ne nazadnje v naš stan zares trdna, iskrena in neomahljiva! Vedno upajmo, da bodo napačili dnevi, ki bodo vsi enaki sončnemu Vidovemu dnevu, ko bomo tudi mi, tvorci narodove bodočnosti postali ondi, za kar se iz leta v leto tako vneto in požrtvovalno borimo! In vedno naj v naših srcih poje pesem preroškega Frana Levstika:

»Bratje, opominjam vas:
kar je krivo, izravnajte,
kar je dobro dovršite,
preden pride noč in mraz!«

Lojze Zupanc.

VSEBINA:

Šola in Vidov dan.

VII. banovinska skupščina JUU sekcije za dravsko banovino v Ljubljani.

Šolski nadzorniki.

Učiteljski pokret, narod in naš stan.

Lep uspeh dveh slovenskih šolnikov.

LISTEK: Porenta Urška.

Splošne vesti. — Osebne zadeve. — Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU. — Mladinska matica. — Naša gospodarska organizacija. — Učiteljski pevski zbor - Emil Adamič. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

telja, ki si je vse načrte iz teorije in na podlagi prakse skombiniral iz življenja v svoji okolici, kjer živi in dela. Ne enotnost v učenem programu za ves srez, marveč enotnost v pogledu v vse naše vzgojstvo v svoji širini in globini — v tem bodo morali biti edini naši prosvetni pionirji, če hočemo, da se bo šolstvo dvignilo. Prav to nalogo ima šola za vzgajanje nadzornikov, ki je pri nas novost.

Nesporno je, da bo ta šola velik napredek za naše šolstvo, pa tudi za ves prosvetni aparat. Reči moramo, da je bil že skrajni čas, da bodo tudi šolski nadzorniki dobili potrebno teoretično znanje. Šol, kjer bi se pripravljali šolski nadzorniki za svoje poslanstvo med narodom, pri nas še ni bilo. In kar je najvažnejše: enotnost v vsem vzgojstvu ne bo trpela. Do sedaj je, kot rečeno, vsakdo črpal svoje znanje iz izkustva in je bila pri tem zmešnjava, ki jo je občutilo v dobršni meri ravno učiteljstvo, posebno mlajše, ki še ni ustalilo svojih nazorov glede učne poti, metod in drugo. — Odsek za izobrazbo šolskih nadzornikov na Višji pedagoški šoli ima na programu strokovne, občne in pomožne predmete, kot jih našteva pravilnik, ki je izšel k uredbi letos v februarju. Mislim, da je najvažnejši del vseh predavanj tisti, ki ugotavlja najnovejše pedagoške smeri, probleme, ki se obnesejo pri nas. Poleg drugega je tudi metodika pouka na ljudskih šolah: osnovnih in višjih, pedagoška s seminarjem, zgodovina narodnih šol z vzporedno ureditvijo šol pri nas in v inozemstvu, šolsko delo na ljudskih šolah (osnovnih in višjih), eksperimentalna psihologija z vajami, psihologija otroka, logika, etika, šolska higiena, ročno delo, etnologija in folklor Jugoslovancev in poglabljanje raznih predmetov v šoli. Osišče vsega so pač pedagoški problemi, njih uveljavljanje in izvajanje po krajevnih prilikah. Čeprav so potrebe in krajevne prilike po banovinah in srezih različne, vendar bo neka enotnost merilo za vse bodoče šolske nadzornike, ki bo omejila tiste absurdnosti in pedantnosti, ki se tu pa tam pojavljajo. Obče predmete tvorijo: osnove državne ureditve, šolski zakon, administracija, pomožne pa nemščina ali francoščina.

Tako se bo z enim učnim programom za bodoče šolske nadzornike dosegla zaželjena in prepotrebna enotnost tudi v postopanju pri pouku, svetovanju in ocenjevanju. Tako bodo bodoči svetovalci za učiteljstvo prežeti z istim duhom, bodo enotno pojmovali svoje kulturno poslanstvo in bodo tej enotnosti prilagojevali krajevne prilike, individualnost posameznih vzgojiteljev in sploh kulturni nivo šole ter naroda. Da, tudi individualnost vzgojiteljev, kajti ravno to je sporna točka, kjer trči skupaj dvoje mnenj; nadzornikovo in učiteljevo. In ravno individualnost mora nadzornik upoštevati v polni meri.

Tu je le nekaj drobcev, poizkusov, ki naj jih bodoči pedagogi na dve leti trajajoči šoli preoblikujejo v smislu zahtev najnovejše psihologije. Kako se bo obnesla šola za izobraževanje šolskih nadzornikov, nam bo pokazala bodočnost.

Tone Trdan.

DRUGI VSESLOVANSKI PEDOLOŠKI (MLADINOSLOVSKI) KONGRES BO 26., 27. IN 28. AVGUSTA T. L. V LJUBLJANI.

PREDAVALI BODO ZNANSTVENIKI IZ JUGOSLAVIJE, ČSR IN POLJSKE. V OKVIRU BODO TRI RAZSTAVE: REFORMNO - ŠOLSKA IZ ZLINA, MLADINSKO - HIGIENSKA IN DOMOZNANSKA. PODROBNOSTI BODO SLEDILE.

PRIPRAVLJALNI ODBOR V LJUBLJANI.

Učiteljski pokret, narod in naš stan

»Vse teče«, je rekel stari grški modrijan Heraklit. Nič ni stalnega. Od trenutka do trenutka izpreminja svet svojo obliko, ponekod v času, ki ga človek lahko čutno zaznava, ponekod zopet tako počasi, da gredo izpremembe mimo zaznav sodobnikov in so rezultati razvoja zaznavni šele čez sto- ali tisočletja. Neka stabilnost, ki jo tu pa tam opažamo v svetu je zato samo navidezna, neresnična, kajti zakoni razvoja delujejo precizno in dosledno, z železno logiko. Na tem neporušljivem koloseku razvojnih zakonov se giblje usoda človeške družbe od njenega nastanka do današnjih dni. Ti zakoni povzročajo padce in vzpone človeške družbe, njene boje in napore, briljantne plodove človeškega uma, gnusne zločine posameznikov in človeške družbe, usmerjajo človekovo prizadevanje, delo in njegovo misel.

Vse teče. Človek dvajsetega stoletja ni več troglodit davnine, dvanajstcilindrski Mercedes-Benz, ni več telega Džingis-kana, trimotorni Junkers, ni več fantast Ikarus, reportaža E. E. Kischea, ni več egiptovski obelisk s hieroglifi...

Vse teče. Tudi moderni učitelj ni več, ne sme biti več samo starogrški pedagog. Hitri razvoj človeške družbe, njene tehnike in kulture, stajlja učitelju neštete nove naloge in ga postavlja v položaj, ki je popolnoma drugačen, kakor je bil še pred enim samim desetletjem. Čim se učitelj ne znajde v novi situaciji, je odrezan od resničnega dogajanja, življenje ga iztirja iz utrjenega koloseka, tako da njegovo delo v javnosti in borba za lastne koristi nima uspehov, vsaj takih ne, kakor jih zahtevajo interesi naroda, med katerim deluje in interesi lastnega stanu. V zgodovini slovenskega učiteljstva in slovenske inteligence sploh bi našli dovolj dokazov za to trditev, posebno če jo motrimo skozi zorišče v koliko je bilo delovanje slovenske inteligence, oziroma slovenskega učiteljstva v skladu s potrebami in zahtevami naroda.

Ko se je po revolucijskem letu 1848. tudi na Slovenskem iz ozkih celovskih poveljev izmotal slovenski malomeščan, se je kaj kmalu pokazalo, da ima prav tak obraz, kakršnega je imel kateri koli malomeščan sveta. Njegova narodna zavest se je porodila iz ekonomskih pogojev. Orožje narodnosti se je dalo uspešno rabiti proti konkurenci finančno močnejših obrtnikov, trgovcev in fabrikantov, ki so prodirali v lovišča slovenskega malomeščanstva. »Svoji k svojim!« ni bilo v toliki meri narodnostno, temveč bolj ekonomsko geslo. Vse tisto hejslovansko navdušenje za ljubi narod, pompozni govori na čitalniških in drugih prireditvah ter puhlo besedičenje o narodu in narodnosti, ki mu je Cankar v svojih delih postavil dostojen spomenik, je izviral iz blaznega strahu pred nemško gospodarsko invazijo. Ljubi narod od vsega tega ni imel nič. Garal in mučil se je na trdi slovenski grudi, živel neveden in lačen po nehijskih stanovanjih, plačeval davke, služil c. kr. apostolskemu veličanstvu in veliki avstrijski domovini ter se kaj malo brigal, kaj govori o njem slovenska malomeščanska gospoda. Ta gospoda pa ga je vneto in vztrajno učila zvestobe do matere Avstrije in do milega cesarja, kajti

»hrast se omaje in hrib,
zvestoba Slovenca ne gane.«

»Vse za vero, dom, cesarja« je bilo drugo geslo slovenskih malomeščanov. Z njim so se krili pred svojimi političnimi gospodarji, da jim ti niso preveč zamerili, če so se v obrambi svojega ekonomskega položaja ob vsaki priliki zavijali v slovensko trobojnico. Vsa ta ideološka konfuznost je razen redkih izjem zajela tudi slovensko inteligenco.

Romain Rolland je še pred nedavnim napisal o francoskih inteligentih, da so »amfibije, plavajoče med dvema vodnima tokovima, v enaki razdalji med svetom proletarskega dela in svetom podjetnikov in eksploatatorjev, toda nahajajočih se zavedno ali nezavedno v odvisnosti poslednjih«. Teh besed R. Rolland ni napisal samo Francozom, temveč tudi Slovincem. Na Slovenskem sicer nismo imeli izrazito industrijsko-proletarskega razreda in ga — vsaj v veliki večini — tudi danes še nimamo. Toda ona dva »vodna tokova«, o katerih govori R. Rolland sta ob-

stojala in še obstojata. Imata sicer zaradi zakonov svojega historičnega razvoja svojstvene oblike, toda to ju po njunem bistvu ne loči od ostalih »vodnih tokov«. Eden je velika večina slovenskega ljudstva, slovenski kmet, ki se je rodil kot proletarec že takrat, ko mu je leto 1848. razlilo fevdalne okove in se posebno v naših dneh vedno huje proletarizira.

Drugi je tenka plast slovenske finančne oligarhije in malomeščanstva, ki se je v tem razdobju izluščila iz primitivnih obrtnikov. Med obema tokovima pa amfibije — slovenski intelektualci. Njih velika večina je izšla iz vrst preprostega, trpečega delovnega ljudstva. Sami so stradali in trpeli, zmrzovali po cukrarnah, pijančevali po beznicah, kakor slepi tavalji po Dunaju in vsrkavali vase strup malomeščanske, konservativne učenosti, ki je bila narodu tuja in sovražna in ki se je je bal. Bal, pravim. Spomnite se samo Cankarjeve matere, preproste, a čustvene ženice, kako je vztrpetala pred to tujo učenostjo. In ko je bilo oficijalno spoznano, da se je slovenski intelektualci v dovoljni meri nasrkali vseh konzervativnih nauk, si je smel ustvariti lastno eksistenco kot uradnik, profesor, učitelj... Tisti hip so se med njimi in narodom pretrgale zadnje, najrahljše vezi. Ni bil več kmet, malomeščan ni hotel biti, čeprav je bila njegova miselnost zavedno ali nezavedno malomeščanska. In tako se je vse njegovo delo izobličilo v izbruhe sentimentalnosti, zadirčnosti, plehkega modrovanja, zidealiziranega gledanja na svet in dogodke v njem, romantične vzhizenosti, malkontentskega neranja in kruhoborstva. Ne verjamejte? Čitajte Cankarja! V Cankarju zagleda slovenski intelektualci, uradnik, profesor, učitelj, literat svoj obraz, tak kakršen je, kakršnega je videl Cankar, ki je poleg Levstika edini ohranil z narodom trdno vez in je vse svoje bedno življenje vodil točno evidenco o narodovem hotenju, potrebah in stremljenju. Ves čas je vestno prisluškoval utripanju narodovega srca, plaval s tokom njegovega življenja ter se je samo zaradi tega dvignil kakor mogoče ognjen steber iz mračnega slovenskega kulturnega ozračja. Cankar ni bil amfibija.

Splošni družbeni ideologiji predvojne dobe liberalnega gospodarstva je podlegla torej tudi slovenska inteligenca in je bilo njeno mišljenje samo odraz glavnih svojstev te splošne družbene ideologije. Beseda »svoboda«, ki zveni iz vsega delovanja in nehanja slovenske predvojne družbe je bila — kakor povsod drugod — zelo relatiiven pojem. Pomenila je približno sledeče: jezikovno svoboda, ki naj služi kot obramba pred gospodarsko nadoblastjo Nemcev, na drugi strani pa vernost Avstriji in cesarju, ker se slovensko malomeščanstvo ni počutilo dovolj močno za samostojno gospodarsko izzivljanje, kakor se je n. pr. češko. Ljubi narod naj bi torej bil zaveden Slovenec in dober Avstrijec. Če bi mili narod zahteval svobodo še kje drugje, predvsem če bi se hotel otepati socialnih vezi, ki mu jih je natikalo malomeščanstvo, to ni bila več svoboda. Isti R. Rolland je napisal o tej malomeščanski svobodi sledeče stavke:

»Svoboda obstoja samo za one, ki so se prostovoljno pokorili, za dobre slugе, za ravnodušne ljudi. Najzlostnejše je to, da obstojajo iluzije o svobodi po zaslugi razreda inteligence. (Podčrtal H. O.) Do nedavnega je stala inteligenca izven politične aktivnosti in je sodelovala v političnem življenju samo v redkih primerih, kadar je to bilo v interesu vladajočih, ki so pod eden ali drug veliki princip skrivali svojo težnjo po profitu. (Podčrtal O. H.) Inteligenca se je mirno kretala v sferi nedolžnih idej in form, v sferi estetizma in humanizma, čemur se mogočniki tega sveta niso protivil, celo nasprotno, vodili so inteligente skozi konzervatorije, skozi višje šole in Sorbonne, v smeri konzervativne učenosti.«

V glorioli te vodene, metafizične in izumetničene konzervativne učenosti so plavale tudi naše šole, predvsem učiteljska, ki so leto za letom fabricirale enoten tip slovenskega učitelja: polinteligenta, ki je samo povahal nekatere znanosti, ki ni imel pojma o

ekonomskih in socialnih potrebah naroda in kateremu so vtepli v glavo samo dve pravili, dve življenjski modrosti. Prva: poslušnost in ponižnost navzgor, druga: avtoriteta navzdol. Vkljenjen v ta ozek krog inteligentnega obzora in živeč v vednem uboštju, ki mu ni dopuščalo sredstev za nadaljnjo izobraževanje, kjer so revolucionarne ideje vzburkale miselnost kulturne Evrope, teoretsko nesposobni, da te miselne vzgibe aplicirajo na domače, splošno narodne razmere — vse to je bilo krivo, da je prišel slovenski učitelj v popolno moralno in materialno odvisnost malomeščanstva.

Toda čeprav so bili slovenski učitelji nezavedno ideološko odvisni od tedanjih eksploatatorjev slovenskega naroda, da se poslužim izraza R. Rollanda, so ostali idealisti. Nekako podzavestno so čutili, da bi bilo treba narod dvigniti iz kulturne in gospodarske teme tedanjega časa, a ker niso imeli niti malo pojma o gibalnih silah v razvoju človeške družbe niso dosegli zaželenih uspehov. Videli so samo posamezne defekte v narodovem življenju, popolnoma pa jim je bil zastrt pogled na ves kompleks ekonomskih, socialnih in kulturnih vprašanj in njih povezanost. Politično razdeljeni na liberalce in klerikalce, dolžeč drug drugega, da je kriv narodove stiske, so se s fanatizmom jernih strankarskih privržencev lotili dela med narodom. To delo je na gospodarskem polju obstojalo v več ali manj posrečenem organiziranju zadrug, posojilnic in drevesnic, na kulturnem polju pa v ustanavljanju telovadnih društev, čitalnic, pevskih zborov, gledaliških odrov... Zapravljali so pri tem ogromne energije, misleč, da je edina baza za delovanje med narodom ideologija stranke, kateri so pripadali in da je ta ideologija obenem edino zveličavna metoda za doseganje pozitivnih ciljev. Doživljali pa so razočaranja in neuspehe, ali pa samo take uspehe, ki z ozirom na splošne narodne potrebe niso bili v skladu z zapravljenimi energijami. Na jesen svojega življenja so spoznali, da so ubrali napačno pot, da svetovni nazori, ki so jih pridigale njihove politične organizacije, iz katerih naj bi črpali moči in smernice za delo med narodom, niso pravilni. Dopustiti so morali celo, da so na njihovo preteklost in njih delo pljuvali baš oni, ki so od tega dela imeli največjo korist. Zato so klonili in resignirali. Martini Kačurji. Cela, dolga vrsta Martinov Kačurjev...

Vse teče. Kar čez noč smo se Slovenci znašli v novi državi. Obdobje balkanske in svetovne vojne, ki je naglo kovalo usodo Jugoslovanov, je bilo prekratko, da bi se Slovenci, ali bolje slovenska inteligenca, mogli v zadostni meri pripraviti na ta življenjsko pomembni zgodovinski dogodek. Prav gotovo pa sta se prej znašli v novi situaciji obe vođeči politični skupini. Rešeni gospodarskega

pritiska Nemcev sta se zagrizli druga v drugo z edinim ciljem, da v novo nastalem gospodarskem položaju dosežeta vsaka zase levji del deleža, ki bi odpadel na Slovence. Idealizem učiteljstva je v novi državi dobil novo, bolj življenjsko utemeljeno obliko. Pač pa se učiteljstvo ni moglo čez noč otresti že tradicionalne ideološke odvisnosti. V boju, ki je razplamtel med obema malomeščanskima strankarskima skupinama, sta obe skupini že dokaj zgodaj izrabili to ideološko odvisnost v svoj prid. Učiteljstvo je doživelo nova, še večja razočaranja...

Mladina je bila še vedno in v vsaki zgodovinski epohi nositeljica novih, časa in razmeram odgovarjajočih idej. Tako se je tudi v našem stanu z nastopom mladih pričela čisti situacija. Mlada učiteljska generacija v življenje v času, ko je učiteljstvo pod težo razmer vsaj v duhu sklenilo pretrgati s preteklostjo, ko se mu je dokončno zagabila služba političnim motogcem, ko je začutilo, da mora postaviti svoje delo na življenju odgovarjajočo osnovo. Postavljeni v sredo najhujših trdot borbe za vsakdanji kruh, neokučeni z ideologijo preteklosti, so mladi na lastni koži občutili zgrešenost naših dosedanjih poti. Upri so svoje poglede navzdol med narod in logično prišli do spoznanja, da ljudstvo ne more več biti predmet za eksperimente inteligence, temveč obratno, inteligentca naj črpa smernice za svoje delo iz potreb naroda, ki jih ni mogoče rešiti drugače kot kompleksno. Čim bodo rešeni ti problemi, je rešen tudi problem učiteljskega stanu. S tem radikalnim preobratom v ideologiji so bili dani tudi novi cilji učiteljskega šolskega predvsem pa izvenšolskega dela, ki ne sme več služiti nobeni strankarsko politični skupini, temveč le ljudstvu in potom ljudstva — lastnemu stanu. Zato tudi kategorični podarek v programu »Učiteljskega pokreta«, da more biti član pokreta vsak učitelj, brez ozira na njegovo strankarsko in svetovno nazorsko pripadnost. Z drugimi besedami bi lahko rekli: Vsak član »Učiteljskega pokreta« mora podrediti interes strankarsko-politične pripadnosti interesom naroda, šole in stanu.

V začetku so morda starejši tovariši gledali nezaupno na novo gibanje. Ko pa so spoznali, da pokretaši ne zametajo njihovih izkušenj v stanovski borbi in da ne negirajo pozitivnih rezultatov njihovega dela v preteklosti, temveč da hočejo s temi rezultati oploditi lastna, nova prizadevanja, padajo njihovi predsodki drug za drugim. Letošnja poročila o zborovanjih društev naše sekcije dokazujejo, da se že kažejo prvi rahli obrisi rezultatov ogromne naloge, ki si jo je zastavil »Učiteljski pokret« in da postajajo pokretova stremljenja palogama stremljenja vsega slovenskega učiteljstva. »Učiteljski pokret« namreč ni nekaj neživljenjskega, kar se porodi iz fantazije posameznika, temveč je nekaj, kar je zahtevala historična nujnost.

Hudales Oskar

Lep uspeh dveh slovenskih šolnikov

(Odločitev glede predložitve novih učnih načrtov.)

Beograjska »Narodna prosveta« z dne 12. tek. meseca objavlja, da je strokovna komisija pri centrali JUU pregledala vse projekte učnih načrtov, ki so bili vloženi z ozirom na lanski razpis, objavljen tudi v »Učit. tovarišu« in »Popotniku«. Jugosl. učiteljsko združenje je namreč hotelo dobiti pregled učiteljskega prizadevanja v tem pogledu, da bi laže zastopali težnje po čim prejšnji uvedbi novih učnih načrtov za narodno šolo. Organizacija se ni ustrašila denarnih nagrad, ki so bile razpisane.

Odmev ni bil posebno velik. Vloženih je bilo šest projektov učnih načrtov za osemletno narodno šolo, kar je bil glavni pogoj v razpisu. Strokovna komisija se je odločila edino za predloženi projekt pod geslom »Učni načrt za narodno šolo z 8letno šolsko obveznostjo«, vsi ostali predloženi projekti se niso mogli spoštovati, ker ne odgovarjajo zahtevam predpisa.

Pri odpiranju kuvert se je ugotovilo, da sta predlagatelja izbranega projekta:

Ernest Vranc, učitelj v Studencih pri Mariboru in Josip Dolgan, šolski upravitelj v Planini pri Rakeku.

Obema je bila prisojena nagrada 3000 din. Načrt bo objavljen v pedagoškem glasilu JUU »Učitelj« v Beogradu.

Tega uspeha obhvaljuje, znanih pedagoških delavcev, smemo biti v Sloveniji posebno veseli. Saj se je ponovno pokazalo, da smo — kljub težkim razmeram — tudi v pedagoškem snovanju na višini, ki nam jo lahko marsikdo zavida. Tov. Vranc, neumorni pobornik za našo šolsko preosnovo in stalni predavatelj po naših učiteljskih zborovanjih, je že leta 1935. uspel s svojim projektom učnega načrta tako, da ga je centrala JUU v Beogradu dala prevesti in natisniti ter je vzbudil občo pozornost. Za lanski jesenski razpis je Vranc svoj načrt skupno s tovarišem Dolganom, ideologom kmetskega tipa sodobne šole, preuredil ter sta skupno sedaj uspela, da jima lahko iz srca čestita vse učiteljstvo.

† Porenta Urška

Kdo bi si mislil pred dvema mesecema, draga tov. Urška, ko si zbolela, da nas boš tako kmalu za vedno zapustila.

Kratka prav za prav, toda težka bolezen Te je priklenila na bolniško posteljo in le bela žena Te je rešila silnih bolečin, ki si jih tako junaško prenašala.

Prenehalo je biti Tvoje zlato srce in ne bomo Te več videli smehljajoče prihajati med nas tovariše in šolsko mladino, ki Ti je bila tako pri srcu. Urška, težko se nam bo privaditi biti brez Tebe.

Premalo časa Ti je bilo usojeno življenja, vendar si skoraj tri desetletja izvrševala svoj vzvišeni poklic v raznih krajih naše lepe slovenske zemlje. Kot mlada učiteljica si zapustila učiteljske vsa polna nad v bodočnost, ki je bila pred Teboj vsa odprta. — Svoj poklic, ki Ti je bil tako rekoč prirojen, si izvrševala najprej v Ljubljani, nato v Št. Vidu, Moravčah in Dobrovi ter končno skoraj 16 let pri nas v Hrušici.

Na poti Tvojega poklica se Ti je godilo kakor mnogim Tvojim vrstnicam, da ko si se ozrla nazaj, si morala ugotoviti, da je bilo vse Tvoje delo za druge, a zate je pa ostalo le malo.

Urška, Tvoje vedno darežljive roke je poznal marsikaj siromak in marsikaj reven učenec. Tvojih dobrih nasvetov in Tvojega zlatega srca ne pozabimo nikoli.

Naj Ti bo za vsa Tvoja dobra dela plačnik večni Bog.

Urška, spavaj sladko v zemlji domači, ki si jo tako vroče ljubila — mi vsi pa, ki smo Te poznali in ljubili, Te ohranimo v v najlepšem spominu.

MRTVI URŠKI.

Smrt Tvoja, zame žalostna novica me v družbi svojih grenko je zadel, saj Tvoja vedra smehljajoča lica boleznit težke niso razodela

Še vidimo Te, razgibanega duha veselo, nežno, Jelko si vozila ob ognju v gozdu, ko za drugo gluha, ljubav otroku, družbi vsej delila.

In ta vedrina, Tvoja zadnja slika v spomin ž njo dano mi je Tvoje bistvo, dobrotna volja Tvoja je velika bila po srcu si in duši čista.

Kot taka vzgajala si srca mlada, prav kakor mati, nesebično, vestno, da v njih se enkrat uresniči nada, za čemur hrepeni premnog bolešno.

Ze davno bo mladost otrok zbledela, spomin Te bo dobitno slikal mlo in v dobrih srcih večno boš živila, iz njih molitev sto Ti bo rosilo.

Naj duh Tvoj zdaj v neskončnosti počiva, Boga, Odršenika se raduje, ko pridemo za tabo, nam pripravi, kar tu zaman — zaman se pričakuje.

Jaka.

Pokojna tovarišica Urška Porenta je posvetila mnogo časa tudi Učiteljskemu pevskemu zboru, pri katerem je delovala polnih osem let. V krog pevcev je vstopila takoj ob ustanovitvi zbora ter kot dobra, zvesta in disciplinirana pevka doprinesla vse žrtve za razvoj in utrditve njegovega slovesa. Sodelovala je pri vseh nastopih v ožji domovini, udeležila se pa tudi pevskih tunnej po Češko-slovaškem in Vojvodini. Na iskreno tovariško in veselo tovarišico Urško se bodo člani UPZ vračali vedno z najlepšimi spomini. Slava!

Vir.

Baš te dni prebirajo tovariši in tovarišice knjige »Slovenske šolske matice«, med katerimi se za praktike najbolj odlikuje Vrančeva knjiga »Osnove strnjene šolskega dela«. Splošno je mnenje, da je taka knjiga bila našemu učiteljstvu potrebna prav tako, kakor izsušeni, žejni zemlji — blagodejen, zlata vreden dežek. Ni čuda, če mu prihajajo priznanja od raznih strani, prav tako pohvalne so in bodo tudi ocene listov in revij. Prejel je celo že prošnje, da se sme knjiga prevesti v srbohrvaščino.

Za nas je važno, da knjiga obsega v Beogradu nagradjeni »Projekt učnega načrta« tako, da v Sloveniji lahko takoj pristopimo k njegovemu proučevanju. Žal je načrt samo okvirni in vpošteva minimalno zbirko snovi, pričakujemo pa, da bosta tov. Vranc in Dolgan jugoslovanskemu učiteljstvu podala še obsežnejše izkušnje svojega delovanja.

Skrbi nas le eno: Bodo li uspehe učiteljskega snovanja za napredek naše šole cenili oni merodajni činitelji, ki odločujejo o usodi našega šolstva? —

njate s predlaganim krajem in datumom sestanka. — Slavica Grmovšek, učiteljica Slovenj Gradec.

— JUU — sresko društvo Lendava opozarja vse člane, ki bodo med počitnicami premeščeni v druge srece, da se pravočasno pisмено odjavijo pri tajniku. Kraj, ker so podatki potrebni zaradi prečlanjenja.

Nadalje opozarja vse zamudnike na članarini, da naj v najkrajšem času poravnajo dolžno članarino, ker drugače sresko društvo ne more poravnati obveznosti pri sekciji. Zaostankarji! Banovinska skupščina JUU se bliža. Naj vam vest ne dovoli, da bi naše društvo pribili na sramotni steber dolžnikov, kdor hitro da, dvakrat da! — Odbor.

— Maturanti ljubljanskega učiteljskega iz 1. 1902. praznujejo svojo 35 letnico mature v soboto, dne 3. julija t. l. v Ljubljani. Vabila so bila razposlana. Na svidenje vsi!

— Koper 1907.: K 30letnici se sestanemo dne 10. julija predpoldne v Celju. Kosilo skupno, za naprej pa se dogovorimo. Drago Hudč.

— Maturantnje drž. učiteljskega v Ljubljani iz leta 1927. Zbirališče za sestane ob 10 letnici dne 3. julija t. l. do 10. ure dopoldne v kavarni Miklič. Boža in Dana.

— Bodite previdni komu poverite svoje stvari! Gospa N. N. je dala na kolodvoru nekemu popolnoma tujemu človeku v varstvo svoj kovčeg, ker je hotela pred odhodom vlaka kupiti še neke stvari. Ko se je zopet vrnila, ni našla ne kovčega ne dotičnega človeka. Njena prijateljica se je v razgovoru z neko gospo v specerijski trgovini zelo razburjala radi te neprevidnosti, kako se more povsem tujemu človeku zaupati svoj kovčeg. Zares škoda za lepo perilo, ki se je nahajalo v kovčegu. Pri tem se spomni, da rabi milo za pranje perila. Na vprašanje trgovca, kakšno milo želi, je odgovorila — vseeno. Nato se oglasi gospa, s katero se je poprej pogovarjala: »Zdi se mi, da ste Vi ravno tako neprevidni kakor ona gospa na kolodvoru! Svoje perilo, ki je gotovo več vredno kakor je bilo ono v kovčegu, hočete poveriti kakršnemu koli milu. Bodite previdni pa vzemite za pranje milo, katerega ime jamči za dobro kakovost, to pa je izborno Schictovo milo Jelen, ker imate v tem primeru gotovost, da ste kupili najboljšo jedrnatilo milo, katero obstoja.

Osebnne zadeve

— Dosedanji personalni referent ministrstva prosvete Fran Erjavce je bil po nalogu gospoda ministra prosvete razrešen svoje službe v Beogradu in vrnjen v dravsko banovino na svoje prejšnje službeno mesto.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— »Neodvisnost« o učiteljih. Predzadnja številka lista »Neodvisnosti«, je prinesla v podlistku »Iz popotne torbe« zanimive ugotovitve o učiteljstvu in hrvaškem Zagorju. »Popotnik« piše med drugim: »Bolj kakor duhovščina se je zagorsko učiteljstvo vživelo v položaj ljudstva. Večina iskreno, nekateri pa iz tradicionalnega nasprotstva do duhovščine. Učiteljstvo je svoji lačni, šolo obiskujoči deci izposlovalo deloma od države, deloma od Rdečega križa in drugih ustanov podpora v denarju ali v živilih in odprlo šolske kuhinje, v katerih dobiva deca v dobi tako zvanih salatnih mesecev maja in junija skromno kosilo. V šolskih kuhinjah kuhajo učiteljice ali pa žene učiteljev brezplačno, kajti za osebne izdatke ne žrtvujejo niti dinarja. Premnogokrat prispevajo v gotovini celo iz svojega za kvas, mleko in slične stvari. Poučevati lačno, nerazvito dečo je silno težavno. Mnogokrat je učitelj primoran posvetiti še svoje proste ure šoli in učencem. Kljub temu pa predpisane učne snovi ne more predelati. Nepismenost je, kakor sem že v uvodu omenil, izredno visoka, malo pod 40%. Šole so zelo osamljene in mnogokrat brez potrebnih učnih moči. Ljudstvo, organizirano v HSS, si želi tudi v tem oziru čim prejšnjo in čim temeljitejšo spremembo...«

— Učiteljska mesta so razpisali. Seznan je prinesel poleg »Službenih novic« tudi »Slovenec« od 17. VI.

— Ob smrti učiteljice Krušičeve je prineslo »Jutro« od 17. VI. daljši članek, kjer zvrta krivdo smrti na tiste, ki niso upoštevali s tehničnimi zdravniškimi ugotovitvami podprte vloge in so nesrečno tovarišico premestili v kraj, kjer se ni mogla zdraviti.

— Kulturni boj v Nemčiji. Vlada uvaja skupne šole, kjer otroci nimajo več verskega pouka svoje veroizpovedi. Katoliškim razredom so dodeljeni protestantski učitelji. Prednost se daje učiteljem, ki so odpadli od vere in javno sramote papeža in katolicizem. Molitev je v šolah odpravljena. Službi božji za šolsko mladino se delajo največje nepravice. Redovnim sestram, ki so delovale v šolah se služba odpoveduje. (»Slovenec«, 16. VI.)

— Poljubuj šibo, ki te tepe.« Pod tem naslovom polemizira »Zbor« od 20. V. z uvodnikom v »Učiteljskem tovarišu« od 13. V. glede na demokracijo in diktaturo.

— Marenberški mladinski koncert pod vodstvom šolskega upr. Božidarja Tomažiča je prav lepo uspel. O tem poroča obširneje »Mariborski večernik« od 16. VI.

— Obmejno učiteljstvo obravnava pereče obmejne probleme. Pod tem naslovom prinaša »Mariborski večernik« od 15. VI. eno kolono dolgo poročilo o zborovanju sreskih učiteljskih društev sreza Maribor levi in desni breg.

— Naše slovenske zahteve. »Neodvisnost« od 19. VI. objavlja v svojem uvodniku pod gornjim naslovom med drugim tole:

Hočemo, da bodi v Sloveniji slovenski jezik uradovanja in občejanja ter pouka v vseh šolah, od ljudskih do univerze. V slovenščini se morajo izdajati vse uradne, tiskovine. Vse slovensko šolstvo mora imeti učne knjige napisane v slovenščini in v duhu slovenskega naroda. O našem šolstvu hočemo odločati sami.

— Urad za izdelovanje šolskih nalog so otvorili v Parizu. Učenci, ki iz tega ali onega razloga niso napravili naloge, se zatekajo na ta urad. (»Slovenski dom« od 22. VI.)

— Marenberški »Slavčki« so odlično prestali ognjeni krst. Pod tem naslovom prinaša »Mariborski večernik« od 19. VI. daljše laskavo poročilo o mladinskem koncertu.

— Uradništvu zvišajo plače v Italiji. S 1. julijem zvišajo spet uradništvu plače za 8%. Upokojenci bodo dobivali polno pokojnino. (»Slovenec« od 22. VI.)

— Konec katoliških zasebnih šol v Nemčiji. Vlada je zaprla vse privatne šole zaradi širjenja propagande med nemško mladino. (»Slovenec« od 22. VI.)

— O razvoju šolskega otroka krškega okraja piše v 5.—6. števil. »Ljubljanskega zvoza« J. Jurančič. Prihaja do zanimive ugotovitve: čim nižje leži kraj, tem višji je odstotek tistih šolskih otrok, ki dosežejo normalno težo in višino. Število odstotka pada skoro sorazmerno z višanjem nadmorske višine. Članek zaključuje tov. Jurančič takole: Kar dar bomo hoteli pričeti s sanacijo naših hribovskih razmer, da bi dobili zdrav rod, bomo morali največjo skrb posvetiti vprašanju kruha.

Mladinska matica

O Mladinski matici je pisala ponovno beogradska »Pravda«.

Daljša, ugodna ocena o »Pirhih« je izšla v literarni reviji »Zlatorog« v Sofiji.

— mm Letošnje redne publikacije Mladinske matice:

1. Angelo Cerkvenik: Ovčar Runo. Knjigo ilustrira Iv. Vavpotič.

2. Josip Ribičič: Nana, mala opica. Barvne ilustracije izdelala inž. Omahen.

3. Davorin Ravljen: Šimej iz Roža z ilustracijami Maksima Gasparija.

Knjige izidejo po sklepu skupščine prve dni novega šolskega leta.

Pravico do knjig imajo le oni naši člani, ki so naročeni na vse številke »Našega roda« in so dodali še 250 din za knjige. Za knjige je treba plačati že ta mesec. Za tiste, ki ne naročijo pravočasno knjig, uprava ne garantira, da jih lahko dobe. Na poznejša naročila se bo uprava ozirala v kolikor bodo knjige na razpolago.

— mm Za vezavo knjig doplačajo šole in naši člani za 3 redne publikacije 10 din, za »Naš rod« 12 din. Celotna garnitura — vezana stane 44'50 din, diferenca za vezavo tedaj 22 din.

Ob naročilu naj se nakaže takoj tudi denar. Ker imamo le malo izvodov »Naših rodov« rezerviranih za vezavo, opozarjamo, da bomo upoštevali predvsem pravočasna naročila.

Naša gospodarska organizacija

Zadružnikom Učiteljske samopomoči. V teh dneh Vam bo poslala zadružna uprava položnice za nakazilo treh smrtnih primerov: Požar Vaclav v Zameškem, Porenta Urška v Hrušici in Jazbec Ludvik, Svetinje — 422. do 424. smrtni primer. Samski zadružniki nakažejo 16 din, zakonski pari 31 din. Prosimo vse člane, da nakažete te prispevke še pred odhodom na počitnice. Posebno prosimo vse one, ki imajo velike zaostanke, da jih čimprej mogoče poravnajo. — Predno greste na počitnice, sporočite Vašemu poštnemu uradu svoj počitniški naslov. — Na zadnji seji zadružnega načelstva je bilo rešenih več pršenj za podpore iz podpornega sklada. Večina teh prsilcev je bila že obveščena o tem, nekateri dobe obvestila in nakazila v prvih dneh julija 1937. — Prva seja bo po počitnicah v septembru. — Položnicam smo priložili poročilo o letošnjem obnem zboru naše zadruge. — O počitnicah (v juliju in avgustu) bo uradni dan v naši pisarni vsak petek od 15. do 18. ure.

— Poverjenikom in naročnikom »Roditeljskega lista«! Akcija za nabiranje »Rod. l.« lepo napreduje, po čemer pričajo dopisi raznih šol, društev in posameznikov širom Slovenije. Zanimivo je, da se oglašajo poverjeniki in naročniki tudi iz hrvaških in srbskih krajev, kjer žive slovenske rodbine in ki težko pričakujejo svojega glasila za družinsko vzgojo. Prof. M. Mihailović iz Šabca, ki je pridobil letos Slov. šol. matici kar 88 naročnikov, je istokotno prevzel poverjenišvo za naš list. Jasno je, da bo največ naročnikov iz mest, trgov in večjih vasi (šole, društva, uradniki, obrtniki, trgovci), oglašajo pa se tudi posamezniki iz oddaljenih vasi in gorskih krajev. Že prve dni se je prijavilo na vodnici mariborskega učiteljskega izmed 104 učencev kar 86, na drugi deski meščanski šoli pa nad 100 naročnikov. Toplo se da priporočiti list zlasti na roditeljskih sestankih, pa tudi s posebnimi stiki in znanstvi s starši na deželi. Članki v posameznih številkah bodo pisani zelo poljudno in praktično ter se bodo ozirali na dejansko težak položaj današnje družine, njenih skrbi in težav. Upoštevanji bodo vsi sloji: kmetje, obrtniki, delavci, nastavljeni i. dr., vsaka rodbina bo našla v svojem glasilu kopico vzgojnih pobud in sloh sliko današnjih razmer, ki tako ali drugače vplivajo na potek rodbinske vzgoje. List bo imel revialno obliko ter ga bo mogoče ob zaključku leta lepo vezati v knjigo, ki bo v vsaki priliki in ob vsakem času staršem dober vzgojni svetovalec. — Pedagoška centrala v Mariboru.

— 30 letnica Zveze trezne mladine. Zveza trezne mladine bo te dni praznovala kot centrala mladinskih organizacij za borbo proti alkoholizmu 30 letnico svojega obstoja. Po ustanovitvi meseca avgusta 1907. je s pomočjo različnih podpor in sredi toplih simpatij mladine kmalu razvila svoje plodonosno delovanje iz svojega središča Beograda po vseh šolah predvojne Srbije. Iskala je pa tudi zveze s sličnimi organizacijami v Črni gori, Bosni, Hercegovini, Hrvaški in drugih jugoslovanskih deželah, kakor tudi vstop v mednarodno organizacijo treznosti. Leta 1911. do 1912. je dosegla vrhunec svojega delovanja, ko je imela v Srbiji že nad 60 krajevnih organizacij s preko 3500 članov. Svetovna vojna je sicer to koristno delo ustavila, a so ga idealni delavci po osvoboditvi s tem večjo silo nadaljevali po obsežnem terenu nove jugoslovanske države. Od tedaj skrbi Zveza, da se vzgaja mladina v duhu popolne vzdržnosti, da pobija z vsemi razpoložljivimi sredstvi pijančevanje, da ustanavlja še vedno nove krožke in da so na mednarodnih kongresih za pobijanje alkoholizma dobro zastopane naše protialkoholne organizacije.

Slavnostna proslava 30 letnega obstoja se bo vršila v dneh 2., 3. in 4. julija v Beogradu.

CENE NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih tricikljev, šivalnih strojev. — Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26

KUPUJTE PRI TVRDKAH

KI OGLASUJEJO
V NAŠEM LISTU

Splošne vesti

— Merkantilni tečaj. Banska uprava priredi letos dva merkantilna tečaja, in sicer od 5. do 31. julija ter od 2. do 28. avgusta. Ker je bilo lansko leto izredno mnogo priglasencev, je bilo sklenjeno, da se tečaj letos ne bo razpisal in da bodo prejeti letos le odvečni lanski priglasenci. Ker se pa teh ni priglasilo dovolj, je za julijski termin še 5 in za termin v avgustu še 10 mest prostih. Oni učitelji, ki bi se tečaja radi udeležili naj se priglasijo z dopisnico trgovskemu oddelku kr. banske uprave, in sicer najkasneje do 30. junija 1937. Kasnejši priglasenci se ne bodo upoštevali.

— Počitniški tečaj za učiteljstvo v Zagrebu in na Rabu. Letošnje počitnice se vršita dva tečaja za ročno delo in umetno obrt za učiteljstvo osnovnih, meščanskih, gospodinskih šol in otroških vrtecev, in sicer v Zagrebu od 2. do 28. julija in na Rabu od 30. julija do 21. avgusta.

V Zagrebu se plača pristojbina 350 din za stanovanje, pouk in material. Hrana (kosilo in večerja) stane 350 do 400 din za ves čas trajanja tečaja.

Na Rabu znaša prispevek za pouk in material 350 din. Stanovanje s popolno oskrbo v hotelu po jedilnem listu, kopanje in takse pa 30 din dnevno.

Na tečajih se bo delalo od 7. do 10. ure, a ostali čas je določen za kopanje in ekskurzije. Prijave s prispevkom se pošiljajo na voditelja tečaja, za Zagreb do 25. junija, a za Rab do 20. julija.

Natančnejše informacije pošilja vodja tečaja Marjan Markovac, Zagreb, Srebrnjak 19. Za odgovor je priložiti znamke.

— Poverjenikom in naročnikom »Roditeljskega lista«! Akcija za nabiranje »Rod. l.« lepo napreduje, po čemer pričajo dopisi raznih šol, društev in posameznikov širom Slovenije. Zanimivo je, da se oglašajo poverjeniki in naročniki tudi iz hrvaških in srbskih krajev, kjer žive slovenske rodbine in ki težko pričakujejo svojega glasila za družinsko vzgojo. Prof. M. Mihailović iz Šabca, ki je pridobil letos Slov. šol. matici kar 88 naročnikov, je istokotno prevzel poverjenišvo za naš list. Jasno je, da bo največ naročnikov iz mest, trgov in večjih vasi (šole, društva, uradniki, obrtniki, trgovci), oglašajo pa se tudi posamezniki iz oddaljenih vasi in gorskih krajev. Že prve dni se je prijavilo na vodnici mariborskega učiteljskega izmed 104 učencev kar 86, na drugi deski meščanski šoli pa nad 100 naročnikov. Toplo se da priporočiti list zlasti na roditeljskih sestankih, pa tudi s posebnimi stiki in znanstvi s starši na deželi. Članki v posameznih številkah bodo pisani zelo poljudno in praktično ter se bodo ozirali na dejansko težak položaj današnje družine, njenih skrbi in težav. Upoštevanji bodo vsi sloji: kmetje, obrtniki, delavci, nastavljeni i. dr., vsaka rodbina bo našla v svojem glasilu kopico vzgojnih pobud in sloh sliko današnjih razmer, ki tako ali drugače vplivajo na potek rodbinske vzgoje. List bo imel revialno obliko ter ga bo mogoče ob zaključku leta lepo vezati v knjigo, ki bo v vsaki priliki in ob vsakem času staršem dober vzgojni svetovalec. — Pedagoška centrala v Mariboru.

— 30 letnica Zveze trezne mladine. Zveza trezne mladine bo te dni praznovala kot centrala mladinskih organizacij za borbo proti alkoholizmu 30 letnico svojega obstoja. Po ustanovitvi meseca avgusta 1907. je s pomočjo različnih podpor in sredi toplih simpatij mladine kmalu razvila svoje plodonosno delovanje iz svojega središča Beograda po vseh šolah predvojne Srbije. Iskala je pa tudi zveze s sličnimi organizacijami v Črni gori, Bosni, Hercegovini, Hrvaški in drugih jugoslovanskih deželah, kakor tudi vstop v mednarodno organizacijo treznosti. Leta 1911. do 1912. je dosegla vrhunec svojega delovanja, ko je imela v Srbiji že nad 60 krajevnih organizacij s preko 3500 članov. Svetovna vojna je sicer to koristno delo ustavila, a so ga idealni delavci po osvoboditvi s tem večjo silo nadaljevali po obsežnem terenu nove jugoslovanske države. Od tedaj skrbi Zveza, da se vzgaja mladina v duhu popolne vzdržnosti, da pobija z vsemi razpoložljivimi sredstvi pijančevanje, da ustanavlja še vedno nove krožke in da so na mednarodnih kongresih za pobijanje alkoholizma dobro zastopane naše protialkoholne organizacije.

Slavnostna proslava 30 letnega obstoja se bo vršila v dneh 2., 3. in 4. julija v Beogradu.

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

— iz G. Ivanu Dimniku, predsedniku Jug. učiteljskog udruženja, Beograd. — Novi Slankamen, 17. VI 1937. — Učiteljsko udruženje sreza staropazovačkog i grada Srem. Karlovci sa današnje svoje skupštine šalje Vam iskren pozdrav sa željom da nastavite dosadanjim radom koji ste želeli da bude od koristi za našo učiteljstvo i osnovnu nastavu. — Uprava.

— iz Izvršnom odboru JUU, Beograd. — Split, 7. VI 1937. — Sakupljeno učiteljstvo splitskog sreza na svojoj proletoj skupštini u Splitu pozdravlja Izvršni odbor sa uvažnim predstojnikom Dimnikom izrazujući svoje priznanje i solidarnost za rad na korist naroda, škole, učiteljstva i organizacije. — Uprava.

— iz Lep primer svesti i ljubavi prema svojoj organizaciji. — Sresko učiteljsko društvo u Bosan. Grahovu dostavilo je JUU duhovane sume za listove i časopise Udruženja za sve članove društva i tako članstvo od 1 juna ne duguje ništa svome Udruženju.

Da bi doprinelo jačanju ekonomske snage Udruženja društvo nije zadržalo ni uobičajeni procenat za društvenu kasu.

Zahvaljujemo i pohvaljujemo.

Iz društev

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR-DESNJ BREG je zborovalo dne 5. juna t. l. pri Sv. Miklavžu. Navzočih 48 članov, t. j. 49 %.

I. Tov. predsednik se uvodoma spomni preminule tovarišice Danile Deklevove, ki je dala svoje življenje na oltar materinstva, in umrle upokojene učiteljice, dolgoletne članice našega društva, tov. L. Šjančeve. Radi slabega obiska predlaga tov. predsednik, da se predavanje tov. Luknarja: »Gospodarske in družabne prilike predmetja« preloži na jesensko zborovanje. Z ozirom na ciklus predavanj o gospodarskih in družabnih prilikah naših šolskih okolišev dodaja tov. predsednik dve pomanjkljivosti. Niti eden predatelj se ni dotaknil v svojih izvajanjih cerkve. Drugo vprašanje, ki se tudi ni načelo, so pa pogosti požari na naših vaseh. — V svojem poročilu še posebej poudarja, da prihajajo k upravi društva posamezniki po pojasnila v zadevah, o katerih bi se lahko podrobno seznanili na naših zborovanjih, če bi bili člani, oz. redno hodili k zborovanjem.

II. Za delegate so bili izvoljeni poleg tovariša predsednika še: za banovinsko skupščino tov. Ledinek Miloš, namestnik Tavželj Josip; za državno skupščino pa tov. Dšura Ivan, namestnik Ledinek Miloš.

III. Predlogi za banovinsko skupščino: Soglasno so bili sprejeti predlogi sekcije o spremembi pravil, pravilnik za zborovanja sreskih učiteljskih društev, spomenica o zvišanju osebnih doklad in resolucija o delnem celibatu učiteljic. Glede »Roditeljskega lista« je bilo izraženo naslednje stališče: Inicijativno za izdajanje lista je dala Pedagoška centrala v Mariboru, nabran je lep znesek, ca. 45 tisoč dinarjev, kot osnova, in to po večini v Mariboru. List mora izhajati v Mariboru, a tiska ga naj ona tiskarna, ki bo stavila najugodnejše pogoje.

Predsednik: Petrovič Simon. Tajnik: Ledinek Miloš.

+ JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO KRŠKO je zborovalo dne 8. maja t. l. v Mokronogu. Navzoča sta bila 42 člana. Tov. predsednik poda situacijsko poročilo. Sledilo je tajniško in blagajniško poročilo.

Pred prehodom na ostale točke dnevnega reda se na predlog tov. Pečnika sklene sledeča resolucija:

»Učiteljstvo krškega sreza, zbrano na zborovanju v Mokronogu zasleduje z odobravanjem delovanje osrednjega odbora JUU v Beogradu in sekcije za dravsko banovino, ki ga vršita v prid šole, naroda in učiteljskega stanu ter izreka za to neumorno delovanje iskreno zahvalo z željo, da vztrajata še nadalje v borbi za naše težnje.«

Tov. Jurančič poda v referatu »Učiteljski pokret, šola in stan« najprej zgodovinsko sliko razvoja učiteljskega stanu in vpliv šole na učiteljsko miselnost. Nato poda svoje vidike o udejstvovanju učiteljstva izven šole in učiteljeve osebnosti. Opozori na faze razvoja našega dela v šoli v zadnji dobi in omeni čas, ko se je vrtele vse okoli odra v delovni šoli, ki se je pri nas dvakratno napačno pojmovala, zato jo je zavrgla in se oprla na strnjene pouk, ki bo imel najbrž največ uspeha. Iz svojega dela omenja primer iz življenjske bližine. Za razumevanje okolišča smatra za najbolj potrebno proučevanje vasi. Predlaga, naj bi se stvorile tri edinice s sedeži v središčih teh edinic. Na skicah poda rezultate svojih raziskavanj in pokaže posledice socialno slabih prilik.

Delegatom za državno in banovinsko skupščino je bil izvoljen tov. Herbst, za namestnika tov. Zdešar in Pečnik.

Tov. Budičeva poda resolucijo glede celibata učiteljic, ki se soglasno sprejme.

Pri slučajnostih so bili sprejeti sledeči predlogi:

1. Brezposelnim učiteljskim abiturientom naj se omogoči brezplačen obisk enoletnih kmetijskih, oziroma gospodinjstkih tečajev.

Na veliko nezasednih učnih mest naj se takoj nameste brezposelni tovariši in tovarišice.

2. Draginjske doklade naj se zaradi naraščanja cen živilom in drugim potrebščinam avtomatski prilagode.

3. Komisije za nabavke pri proračunih naj odpadejo. Izplačuje naj se po partijah in pozicijah ter predloži ob koncu leta obračun o nakazanem znesku.

4. Ukine naj se navedba glede nabavk šolskih potrebščin pri banovinski zalogi šolskih knjig.

Ivo Hrovat, preds. Uršič Zora, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO BREŽICE je zborovalo dne 12. junija 1937. v prostorih Volčanskove restavracije v Brežicah, nato pa je bila pedagoška ekskurzija v Zagreb.

V Brežicah so se obravnavale društvene zadeve. Najprej je tov. predsednik podal poročilo s predsedniškega zborovanja, ki je bilo soglasno vzeto na znanje. Podrobno se je zborovanje bavilo o spomenici za zvišanje plač, ki je bila soglasno sprejeta. Prav tako je bila soglasno izglasovana resolucija glede delnega celibata učiteljic.

Pri tajniškem poročilu je bilo sklenjeno, da se izdajo roditeljskega lista moralno podpre, materialno ga pa društvo pri svojem slabem finančnem stanju podpreti ne more.

Na predlog tov. blagajnika se je sklenilo, da se preda pravnemu zastopniku vse one dolžnike na članarini, ki so izstopili iz udruženja.

Za skupščino so bili izvoljeni sledeči delegati: za banovinsko tov. Hofbek in Debevec, namestnika Ivanuš in Trotošek, za glavno Hofbek in Debevec, namestnika Ivanuš in Ravbar.

Delegatom so se dala sledeča navodila: 1. Sprejmeta naj se pravilnik za zborovanja in poslovnik za blagajnike v obliki, kot sta bila objavljena.

2. Sekcijski proračun se mora znižati, zlasti v toč. 3., 4. in 5. in na ta način se mora znižati tudi društvena članarina.

Poleg tega so bili sprejeti za banovinsko skupščino sledeči predlogi:

1. Ker so se vse potrebščine podražile skoraj za 40 %, naj sekcija na merodajnih mestih predloži primerno predstavo o potrebi povišanja plač, posebno učit. pripravnikom.

2. Sekcija naj se na merodajnih mestih zavzame, da se zakonitim potom ukine amandement o odpustu učiteljic poročenih z neučiteljic, oz. naj se ne pristopi k izvajanju.

3. Ker se je sedanje napredovanje po sistemiziranih mestih izkazalo kot neuporabno, naj se zopet uvede za učitelje avtomatsko napredovanje. Istočasno naj se uzakoni učiteljska stalnost.

Glede preosnove pravil se je pooblastilo delegate, da se izjavijo za čim večjo samostojnost sekcijskih uprav v smislu državne zveze istih.

Končno se je še sklenilo, da se pošlje delegata v Skopje le pod pogojem, da nam sekcija briše dolg iz poslovne dobe bivše uprave, ker sicer društvo nima finančnih možnosti za njegovo zastopanje.

S tem so bile društvene zadeve končane in članstvo se je z vlakom odpeljalo na pedagoško ekskurzijo v Zagreb. Tam je bilo najprej predavanje prof. Breslarja o »Sodobnih šolskih poslopih«. Predavanje je bilo izredno zanimivo, pojasnjevalo so ga skioptične slike. Nato smo si ogledali šolsko poslopje na Cvetni cesti, ki je grajeno po modernih principih. Končno je bil še ogled hrvatskega šolskega muzeja, kjer nam je pojasnil njegov nastanek, ustroj in predmete upravnika muzeja g. Markovca.

Posebno zahvalo smo dolžni članom zagrebškega društva Jedinstvo, zlasti tajniku tov. Kostelcu, ki so nam pomagali organizirati uspešno pedagoško ekskurzijo. Hofbek E., preds. Debevec B., taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA je zborovalo v soboto 12. junija v Poljanah. Udeležba 43 članstva. S pozdravom na vse prisotne je otvoril zborovanje tov. predsednik. Posebej je pozdravil zastopnika sreskega načelstva g. Primožiča in novo-določega šolskega nadzornika g. Kržišnika. — Nato je šolski upravitelj tov. Janko Kokalj podal v svojem referatu o šolskem vrtu izredno bogato in pestro sliko o vseh vprašanjih, ki morajo zanimati učitelja vrtnarja, teoretično in praktično. Zlasti se je tudi dotaknil zakonitih predpisov in objasnili nekatere sporne zadeve, ki se pojavljajo od časa do časa zavoljo šolskih vrtov. — Izčrpano poročilo o predsedniškem zboru v Ljubljani je podal šolski upravitelj in član upravnega odbora sekcije tov. Korenčan Lovro, in opozoril na sklepe, ki jih bo treba izvesti. — Učiteljica tov. Vida Debeljakova je navajala vse zanimivosti z obnega zborovanja Učiteljske samopomoči, zlasti tudi, da podporni fond ni imel načelnih nasprotnikov, le načina, kako naj se poviša je kresal mneja. Izraža mnenje, da bi kazalo pri prvi priložnosti dvigniti ga na okroglo 300.000 din. US šteje v loškem okraju 34 članov, nove prijave pa vedno sprejema ona sama, ki tudi rada da vsa zaželjena pojasnila. — Dolgo je bilo poročilo tajnika tov. Košca, ki je obdelal vse v zadnjem času došle dopise. Sklepi: Učiteljstvo se pridružuje predlogu, naj se JUU upravno dekoncentrira, kakor predvidevajo nova pravila. Sprejme se pravilnik glede društvenih zborovanj. — Društvo se izreka proti zamisli, da bi se ka-

teremu koli društvu odpisala članarina. Red na vse strani in povsod, ter za vsakogar bodi neprekršljivo geslo našega stanovskega življenja! — Knjige Mladinske Maticice naj bi se v bodoče izdajale kakor doslej, t. j. ob zaključku šolskega leta. — K Učiteljskemu domu v Ljubljani se pristopi z 1 deležem, ostale prošnje pa se odklonijo. Živahna je bila razprava o Roditeljskem listu, proti kateremu v načelu ni nihče, a postoje drugi predsodki. Sodelovanje in razširjenje lista je dobronamerna zadeva posameznikov. Kot delegata sta bila izvoljena tov. Debeljak in Korenčan, deljeno za banovinsko in državno skupščino. — Poverjeništvu za ženska vprašanja prevzame učiteljica tov. Pipanova Elica s Trate. — Blagajničarka Anica Terpinova prečita blagajniški poslovnik, ki se sprejme. — Šolski nadzornik poda nekaj prav zanimivih informacij in se sklene, da bo društvo omogočilo g. referentu, da bo imel vzorne nastope tudi ob dnevih zborovanj. — Učitelj Vojteh Debeljak poda nato daljše poročilo o ekspozejih, ki jih je imel g. minister prosvete v narodni skupščini in v senatu, navajajoč prosvetne prilike in življenje šolstva v Jugoslaviji sploh. — Pri slučajnostih je bilo govora o obnem zboru Učiteljske tiskarne, o napredovanjih in tostvarni statistiki, o »Našem rodu« in drugih zadevah. Sklenjeno je bilo, naj bi se zopet uvedla desetinska pika. Tov. Demšar je pravilno grajal one člane, ki hočejo to kritikovati za plotom, namesto, da bi storili odkrito in tovariško iz oči v oči.

Po skupnem obedu se je učiteljstvo poklonilo na Visokem spominu Visoškega gosпода... Vojteh Debeljak, preds. F. Košca, taj.

Novosti na knjižnem trgu

— k E. Vranc: Osnove strnjene šolske dela v teoriji in praksi.

(Pedagoški priročniki, XX. zvezek.)

»Najboljši del učiteljstva danes uvideva, da slepo mimo razravnega življenja ne more. Otrok, ki ga naj šola oblikuje, je postavljen v dušljivo okolje, bodisi na yasi, v industrijskem kraju ali v mestu... Kako je mogoče v današnjih časih obrazovano prizadevanje in šolsko delo pravilno uravnati, da bo odgovarjalo duhu časa? To vprašanje danes rešujejo na vseh koncih in krajih. Nekateri postavljajo značne gradove v oblakih teorije, drugi gradijo na namišljenih temeljih trlo prakso. Le nezadnja manjšina črpa iz življenja samega! S temi skušajmo najti trdne osnove! Tako Vranc. Trdne osnove, novi vzgoji in pedagogiki skuša najti in sicer v življenju samem. Stališče je povsem pravilno.

Za tem uvodom motri razmerje med vzgojo in družbo. Saj je bila vzgoja v vseh časih tesno povezana z razvojem človeške družbe in z njenim kulturnim življenjem. — Avtor trdi, da šola po svoji vsebini in obliki ustreza vedno ekonomskim in socialnim odnosom na vsakokratni razvojni stopnji. To tezo postavlja za temelj svojemu raziskovanju.

Nato dokazuje potrebo trdnih osnov za vzgojno oblikovanje ter prehaja na teorijo strnjene šolskega dela. Trdne osnove mu skuša najti v sociološkem, psihološkem, pedološkem in pedagoško-didaktičnem oziru. V vseh pogledih skuša pokazati potrebo in nujnost sinteze, ki ji v pedagoškem oziru odgovarja načelo totalnosti. Pri njem se mudi dalje časa. Razvojne nujnosti in vzporednice ponazorjuje tudi s shematičnimi črtami.

Ko je to izvedel, skuša prikazati pot do strnjene šolskega dela. Nekako prehodno stopnjo gleda v prizadevanju za koncentracijo, katerega razvoj riše od Ratkeja dalje (uvažuje tudi našega Slomška in druge). Obširno govori o možnostih in oblikah koncentracije ter daje zanj nekatere primere; ponazorjuje tudi s tabelami. Potem preide k delovnemu pouku, razpravlja o negovanju samostojnosti in aktivnosti, o ročnem delu in samodejavnosti, primerja delovno šolo s staro, razrešuje nekatera naspotja ter končuje: »... pokazalo se je, da »delovni pouk« v obliki, kakršna se je udomačila, ne more biti oblikujoči princip celotne vzgoje, izobrazbe in pouka, am-

pak je ostal le — formalno metodično načelo. Na polju vzgoje in pouka so nastali — novi problemi!«

Sedaj se loti vprašanja strnjene šolskega dela samega ter motri najprej zopet razvoj tega, obenem nam kaže različne možnosti. Seznanja nas s podobnimi poizkusi širom sveta. V daljšem poglavju analizira nato prizadevanje za novo šolo in vzgojo pri nas, našteva spise in sestavke, ki so se dotikali teh vprašanj, navaja tudi več primerov iz prakse. Potem prikazuje pedagoško strukturo predmetov v svitu sinteze, ker tudi »v strnjem šolskem delu zakonitosti obrazovne snovi cenimo«. K temu zopet navaja mnogo domače literature in sicer k vsakemu predmetu posebej.

Ko še kratko odpravi ugovore in ovire, možnosti in meje strnjene šolskega dela ter načrta za proučevanje šolskega okoliša (mari-borska edinica »Učit. pokreta«) in za opazovanje otrok v ljudski šoli, preide k primerom iz prakse. Objavlja učni načrt za ljudske šole po načelih strnjene letnih enot (E. Vranc in J. Dolgan), podrobni učni načrt za osnovne šole v Ljubljani (Z. Bregant, A. Hreščak, A. Vode, M. Jeglič) ter vrstni delovnih enot (S. Blažič, E. Vranc, J. Kontler, M. Ledinek, A. Žerjav). Na koncu so še slike iz šolskega dela in avtorjev »zagovor«. V tem tudi pravi: »Zavedam se, da bo za zgraditev strogo pretehtane podobe naše sodobne šole treba spregovoriti še marsikatero besedo! Poizkusi in primeri, ki jih navajam, niso dokončna dognanja!«

Dokončna rešitev sodobnih vzgojnih in vzgojstvenih problemov Vrančeva knjiga pač ni. Morda že zaradi tega ne, ker v tem oziru dokončnih rešitev ni. Je pa zanimiv poizkus reševanja, nekaka osebna pedagoška izpoved, zelo osebno pisana, da naravnost izziva kritiko. Silno natrpna je z vprašanji in problemi, s shemami, črtami, tabelami, primeri, slikami in pa — tezami, ki pač tudi niso »dokončne«, za katere je škoda, da so v knjigi, ker delo motijo.

Predgovor knjigi je napisal dr. K. Ozvald.

V. B.

— k »Školsko računovodstvo« za drž. narodne šole. Pod tem naslovom je izdal g. Aleksander Jocković, šef davčne uprave v Grocki točna navodila in obrazce šolskim upravljem za poslovanje po novi Uredbi o vzdrževanju narodnih šol. Knjiga vsebuje poglavja: Način sestavljanja proračuna. Dostavljanje proračuna kraj. šol. odboru, sres. načelniku, banki upravi. Izvršitev proračuna: Otvoritev kredita, kontrolnik, knjiženje denarja in nabavk, postopek pri nabavkah, obračuni itd. Uredba o vzdrževanju šol. Pravilnik za izvrševanje uredbe. Pravilnik o trošenju pisarniškega materiala. Odredbe iz zakona o narodnih šolah. Pravilnik o delu računskega oddelka. Odredbe iz zakona o drž. računovodstvu. Odredbe iz zakona o glavni kontroli. Odredbe o službenem davku. Pravila za zidanje šol in šolski opremi. Odredbe iz zakona o zavarovanju delavcev. Kazalo vseh potrebnih obrazcev za novo poslovanje. Knjiga je strokovnjaško sestavljena in vsebuje vsa detajlna navodila za novo poslovanje. Tiskana je v cirilici ter ima 166 strani ter stane samo 25 din. Naroča se pri piscu: Aleksander Jocković, šef poreske uprave Grocka, Dunavska banovina.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovane in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC

izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

ELEGANTNO OPREMLJENA SOBA

s souporabo kopalnice se odda čez počitnice dvema učiteljicama. Naslov se dobi v upravnistvu »Učiteljskega Tovarisa«, Ljubljana.

Knjigarna

»Učiteljske fiskarne

registrirane zadruge 3 omejeno zavezov

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6

Podružnica Maribor,
palača banovinske granilnice

priporoča cenjenemu

občinstvu svojo zalo-

go pisarniških in šol-

skih zvezkov. Knjigarna sprejema naročila za knjige iz inozemstva, za vse domače

in inozemske listne, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne!

Postrežba točna! — Izdeluje diazo-amoniak-papir „JASNIT“,

za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domač izdelek te vrste v državi!

